

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Előfizetés	Ár	Előfizetés	Ár
Égész évre	12 korona	Égész évre	30 korona
Fél évre	6 " "	Fél évre	10 " "
Negyed évre	3 " "	Negyed évre	5 " "
Egy hónapra	1 " "	Egy hónapra	2 " "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó a lap tulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fe

Konzervativizmus.

Debreczen jul. 17.

Vak az, aki nem látja, hogy közéletünkben és társadalmunkban mind erősebb gyökeret ver egy irányzat, egy felfogás, mely 20—30 esztendőn keresztül, ha nem is idegen, de rokonszenves éppenséggel nem volt a mi hazánkban. A konzervativizmus ez, melyet néhány évtized előtt kiszorított a liberalizmus és most visszatér, hogy megbuktassa a rendszert, mely annak idején őt buktatta meg.

A konzervativizmus ezen megújodásáról ne hagyja senki, hogy az visszafejlődés. Nem, ez a fejlődés processusa, a tömegeket mozgó eszmék hullámozása.

Ne higgye senki, hogy a konzervativizmus sötétséget, elfogultságot, felekezeti türelmetlenséget, szóval a visszaidézett középkort jelenti. Ez a balvélemény csak Magyarországon van róla elterjedve, ami nem is csoda, mert hisz kifejlett konzervativ irányok és pártok a szónok mostani jelentőségében még alig voltak. Mi csak a közjogi konzervativizmust ismerjük meg a maradi táblabíró világból, mely sehogy sem tudta megérteni, hogy minek kell a magyarnak független és felelős miniszterium, avagy parlament. Most egész más jelentősége van, a közjognak már alig jut szerep benne. A konzervativizmus ma

Magyarországon azt jelenti, amit a külföldön.

Első sorban jelentőségében messze kiható gazdasági programja van. Megszünteti a kiváltságokat, melyeket az ipar és kereskedelem a mezőgazdaság rovására élvez és viszont. Nálunk inkább csak az előbbiről lehet szó, aminek egyébként természetes az oka. Nálunk harmincz esztendő előtt úgy szólván meg kellett teremteni az ipart és kereskedelmet, nagy áldozatokat hoztunk, és a megteremtés járas munkájában nem csoda, ha háttérbe szorult bizonyos más érdek. Most azonban iparunk és kereskedelmünk nem szorul már a gyámolításoknak erre a módjára. Szabadon hontogattja szárnyait és éppen olyan fontos tényezője lett közgazdaságunknak, mint a mezőgazdaság.

A konzervativizmus, a szó nemes értelmében óvakodik a tulkapaszkodástól, a haladást semmi tekintetben nem gátolja, de bizonyos lassu, nyugodt tempót visz bele a közéletbe. A vakmerő újításoktól irtózik, de nagy megfontolással alkot. És erre mi türelem-tagadás, szüksége van már az országnak.

Magyarországon még a közelmúltban szokás volt a konzervativizmust a reakcióval együtt emlegetni, ami pedig nem helyes dolog. Mert a konzervativizmus a reakciótól épp olyan távol áll, mint a

liberalizmus. A helytelen felfogás még a multból maradt ránk, midőn konzervativeknek nevezték azokat a mágnásokat is, akik Metternich szekerét tolták. Ma egészen mást jelent ez az irányzat, mely keveset foglalkozik politikával, semmit a közjoggal, de annál többet a gazdasági élettel és a társadalmi problémákkal.

Nézzük az angol konzervativet, akik a nagy britt birodalomban most a helyzetet uralják. Tanuljunk tőlük, ha az angol rendszer szellemét itt meg tudnák honosítani az igazi szerencse lenne Magyarországra nézve. A szigetországban olyan szólási és lelkiismereti szabadság van, — mely semmiben sem áll mögötte a demokráta Franciaországnak. Ilyen konzervativizmusnak kell lennie nálunk is, mert hisz másképpen nem is lehet nálunk elképzelni egy uralkodó áramlatot, csak olyannak, amely biztosítja az egyén belső és külső szabadságát. Éppen csak azért ismétlem: ne tévessze össze senki a modern konzervativizmust a reakcióval, vagy ultramontanizmussal. Helytelen tendencia az manapság, mely e fogalmakat azonosítja.

A szabad versenynek azonban meg lehet, hogy ártani fog a konzervativizmus. Nem vitatható el a szabad versenynek hasznos és előnyös volta, de hogy káros és káros hatása is van sok tekintetben — az is bizonyos. Csakis a szabad verseny-

Tárcza.

Válasz.

— Balaton Füredről. —

Megjött az »Üzenet«,
Gyenge szellő hozta;
Nincs is ennél hivebb,
Megbízhatóbb posta!

Búdat, bánatodat,
Hogy szárnyára vette,
Az egész országon
Által repítette . . .

Elfáradva bár, de
Felkeresett engem . . .
— Légy nyugodt, ne epedj,
Egyetlen szerelmem.

Baka Elek.

Ripacszkodásom.

(Képek a vándorszínészetből.)

Közli: Kertész László.

Folytatás.

A negyedik pohárnál egyszerre eszembe jutott valami. Letettem a poharat és odaadtam a pénzállományomat, már hogy a 10 fillérest.

Visszaad a lány 1 fillért.

— Na ez becsapott! — gondolám, mikor szomjamb enyhítve tovább mentem. — De mindegy. Igaz, hogy a vagyonom felétől

rabolt meg, de nem bánom. Az eredményt így is elérem.

Azt akartam ugyanis, hogy ha vissza kapok egy krajczárt, akkor nem mondhatja senki, hogy pénz nélkül kezdtem a színipályát. Így meg érdekesebb lesz, mert most csak 1 fillérről indulok neki a világnak, ille tőleg a világot jelentő deszkáknak.

Felkerestem a szekereset, ki már akkor teljesen utrakészen állott. Feltette az ernyőt is. Felültem a szekérre. Kényelmesen elhelyezkedtem az ülésben. Az öreg sejtette, hogy az elmúlt éjjel nem aludtam, mert olyan ülést csinált, hogy az ember nagyon kívánta rajta az alvást.

Bucsut mondtam aztán Udvarhelynek. Hej! akkor nem gondoltam, hogy éppen négy hét múlva ismét ott leszek.

* * *

Alig hagytuk el Udvarhelyt, már feltűnt a legközelebbi falu. Igazi, tipikus, jellemző székely falvak következtek 3—4 kilométer nyire egymástól. Érdekes a székelynek az építkezése.

Sok fájok van és a házak falát gerendákból állítják össze. Mikor ezzel elkészültek, akkor a gerendákat kívül, belől, vagy csak belől letapasztják sárral. A házakat rendszeren deszkákkal, zsindelyvel, a jobb módúak pedig cseréppel fedik be. Kéményt csak a cseréptetejű házakra építenek; a többiekén kémény sincs, hanem a füst a tető nyílásain iparkodik a szabadba. Innen van az, hogy estelele, mikor az egész faluban főznek, tüzelnek, úgy látszik, mintha az egész falu égne.

A többi közt keresztül mentünk Oláh-

falu nevű székely községen is. Ebben a helységben írta meg Géczy István »A gyimesi vadvirág« című népsziművét.

Ezekről az oláh falvakról kering az a sok kedvelt adoma, melyet az egész országban ismernek.

Egy gyergyói székelytől hallottam a következőket az oláhfalui vásárról. Nem érdekes ugyan, de a székelyekre eléggé jellemző:

Nagy vásár volt Oláhfaluban.

En, meg a komám elmenénk a vásárba. Komám fát vitt eladni, én meg tinót venni menék.

Elérkezünk a falu határába.

Megszólítok egy góbt:

— Merre kell a vásártérre menni?

— Erre is lehet — szól egyenesen a falu közepe felé mutatva — meg erre is — szól jobbra mutatva.

— Hát merre menjünk?

— Mehetnek akár merre, csak oda jutnak.

— Melyik a rövidebb ut?

— Ez a melyik a toronynak vezet, de emerre jobb menni.

— Miért?

— Mert erre többet látnak — felel az atyafi nyugodtan.

Megköszöntük és a tanács ellenére egyenesen mentünk, mert nem voltunk kíváncsiak az oláhfalui nevezetességekre.

Megérkeztünk a vásártérre.

Az egész vásár egy szekérből, meg egy sátorból állott. A szekeres fát árult, a sátorban pedig mézeskalácsot lehetett kapni. (De nem olyat mint erre mifelénk, hanem csak afféle festett mézeskalácsot.)

nek tudható be, hogy bizonyos iparágak a romlásba kerültek és ha a kisiparosok sanyaru helyzetének okai felett elmélkedünk, az okok között ott találjuk a szabad versenyt is.

A versenynek megszorítását az iparosok fogják első sorban a legszivesebben látni. Erre a megszorításra őszintén szólva már régóta nagy szükség van, sőt már annyira vagyunk, hogy egyes körök egyenesen a czéhrendszer visszaszállítását követelik. — A gyár iparnak mit sem fog ártani a helyes megszorítás, legfeljebb csak az a néhány gyár fogja megérezni, mely a kisipar rovására bírja az előnyöket.

A konzervativizmus, mely azokban a keretekben mozog, amelyeket például Angliában szaktak neki, áldásos lehet. De végzetessé válhatik, ha túllépi a czélszerűségi határt, ha olyan emberek kezébe játssza a vezető hatalmat, akik túlzásokra hajlanak. Ezek aztán hamarosan lejártnak és gyűlöletessé tennék az új rendszert, mely a szabadságok ellen tör. De még nagyobb baj lenne az, hogy olyan ellenség erejét növelné, amelytől méltán van oka tartani a polgári társadalomnak, legyen az akár liberális, akár konzervatív. A szocialistákat értem. Egy rossz konzervatív uralom a legalkalmasabb uttorójává lehet a szocialdemokráciának.

A szépség.

Debreczen, jul. 17.

A női szépség.

Ez az isten adománya, amit hódolva, megigézve, vágyakozva csodál a férfi; amit ahitattal szemlél nőben a nő; ez a hüvös kulcs, amelynek csak látása is megnyitja a

— Na ez ugyan nagy vásár! — mondja a koma bosszusan. — Hisz itt el nem kél a fám!

— Na itt nehezen vehetek tinót. — mondám én. — Hanem hogy ne jöttünk légyen hiába, hát en veszek egy kevés mézest. Megvásárolom a mézest. Hálálkodik az áruló, hogy:

— Áldja meg az Isten kendet, a miért vásárolt. Azt hittem, hogy ma semmit sem árulok.

— Má hogy hihette azt, hiszen ma vásár van?

— Az igaz, hogy vásár ma van, de itt a vásár után való nap van a vásár.

— Micsoda? A vásár után való nap van a vásár. Gyerünk koma. Nem Oláhfalunak kellene ezt a falut nevezni, mert hiszen székelyek ezek mind, az igaz; hanem Bolondfalvának, mert bolondok ezek mind, az is igaz.

Eddig a székely elbeszélése, a ki különben az uribb fajtából való. Hogy igaz e, vagy nem? azt nem tudom, nem is kutatom. En így hallottam, így mondom el.

A negyedik falut is elhagyva óriási hegyek tüntek fel a láthatáron.

— Messze van még Szárhegy? — kérdém az öregot, hogy megkezdjem a beszélgetést.

— Messze! — felel kurtán.

— Mikor érünk oda?

— Ma!

No hát ez sem valami bőbeszédű ember, mint minden székely.

Igy tehát a beszélgetés abba maradt, mivel nem találtam hirtelen témát a beszédre,

sziveket: ez a Pandora szelenczéje, amelyből annyi baj áradt a világra, amit annyian megátkoztak, ami annyiaknak vált ostromává, Helenától kezdve Stuart Máriáig, Maria Antonettekig: s amelyért mégis epedünk, lelkesedünk.

Elvonul előttem az Évák bűbajos szerege; megindulva nézem őket s nem csodálom, ha mindaz ami bánata, ami vigasztalása, boldogsága, öröme: a női szépségben testesül meg.

A görög nép játszi képzelete asszonyi alakba öltöztette a szépséget, a lelket, a tudományt; leányalakkal ruházta fel a tavaszt, a kellemet, a dalt; művészek ki nem fogytak a Vénuszok, Psychék, Athenaék ábrázolásából! dalaik a gráciákról, a muzsákról zengettek: leghősibb harcukat egy szép asszonyért vívták. Sőt a zordon germánokat is nem Krimhildájuk, nem Brunhildájuk tüzelte e harcra? Nem ők ihleték e meg énekeik lantját?

Utt a szép asszonyi test, itt az erős hű asszonyi lélek. A kereszténység még egy elemet adott ehhez: a jóságot. És az evangélium s a bizanci mesterek éltes komor Máriája eltűnt, megijult s lett belőle a mindeneket áldó, mindeneket szerető, szépséges Szűzanya.

Végighallgatom beszédjüket s egy titkos jajszt hallok végigsüvitni azon: a kirekesztettek jajszavát, akiknek nem volt szabad bemenniük a boldogság paradicsomába, melyet a szépség nyit meg boldog választottaknak. Titkon vágnak a szépségre; szenvedélyes vágygyl vágnak a boldogságra, égeti őket a titkon sirt köny, mely a szivbe visszafoly, s végső reményünk rombadöntével, szivünk végső ellágyulása után megmerevedik, mint a megolvadt ércz, melyet elfelejtettek formába önteni: lelkük

annyira kihozott a sodromból az öreg szűkszávasága.

— Találunk a közelben falut? — kérdém aztán szünet után.

— Még ma találunk! Na megint nem lehet folytatni Megpróbáltam még néhányszor a beszélgetést, de mindannyiszor megakasztotta azt a szekeres lakonikus rövidsége. Külömben is az ut legnagyobb részét elaludta.

Na de az öreg szűkszávaságáért bő kárpótlást kaptam a vidék gyönyörűségében. Az ut a Hargitán vitt keresztül.

Ha le tudnám írni, mily szép volt a vidék, művészek tartanám magamat. Lenn a mély völgy, fenn az óriási hegy. Az ut a hegy oldalába volt vágva. Gyönyörű fenyvesek mindenfelé, mik a levegőt balzsamosá, kellemessé tették. Itt ott csörgedező patak, miknek üde friss vize felvillanyozza az ember igeit, mintha bort inna.

Sokáig fagattam az öregot, míg annyit megtudtam, hogy vagy 45 kilométernyire van a legközelebbi falu.

Rengeteg fenyves erdőkben haladt tovább szekerünk. Minden fordulónál, minden lépésnél valami új, valami felséges, valami megkapó részlet tárult fel előttem.

Ha festő lennék, örökké itt bolyonganék ezekben a rengetegekben. Hiszen kell-e istenibb minta, mint az erdő melyen csörgedező patak vizimalommal? Vagy tudom is én elősorolni, hogy mifélék még. Bolondok a nagy urak, hogy Scheizba mennek nyaralni, mikor itt a szép Erdély ezernyi kedvességével, szépségével. Hiszen itt kettős élvezet az üdülés: meg van a szép vidék, rengeteg fenyvesek, mint Scheizba, és a mellett még

bekérgesedik, keserű dacz vesz rajtuk erőt valami halálos hidegség: lehetnek volna ők is gyöngéd, szerető, boldogító és boldog asszonyok, de a sors nem akarta; kinyújtott kezüket visszautasították; magányos, rideg életre vannak nárhoztatva; jó hát nem kell nekik a boldogság, nem kell nekik a szépség; bizonyítgatják, hogy a boldogság csak csalóka ábránd; elhitetik magukkal, hogy a szépség értéktelen semmiség; csak néhány nyilallik szivükbe való tudata, hogy ők annak az értéktelen semmiségnek a hiányát élettük boldogságával fizették meg: hogy anélkül a csalóka ábránd nélkül az élet üres, czéltalan, egy unott gyötrelmes nyomzó teher. És megkönyebbülés nekik, ha a női jogokról szavalhatnak: jól tudják, hogy azok a boldogságot meg nem fogják adni senkinek; de csak azért követelik, mint a hogy síró gyermek dorombol a sötét szobában, ahol fél; legalább a maga hangját hallja.

Ne nevéssétek ki, ne gáncsoljátok őket de szivből sajnáljátok.

A boldogság hajótöröttjei ők csaknem kivétel nélkül, a kiknek abból az éltető meleg nappól nem jutott egy kicsinyke sugársem, a melytől szivük kinyilhatott volna; kiknek keserűségét nem enyhítette a szerelem mindent megoldozzó, mindent megédesítő, mindent megbocsátó, mindent begyógyító hatalma. Mindig elfacsarodik a szivem, mikor csunya nőt látok, mindig végigsajog lelkemen az a kin, a min nekik kellett által menniük.

A szép nő arról nem tud, mit kell a rnt nőnek végigszenvednie, mert a baj az, hogy neki is érző sziv jutott és sokszor gyengébb, mélyebb, finomabb kedély, amely jobban megsínyli azt, a mi fáj s a szeretet hiányát. És nem tud megnyugodni végzetében, mert érzi, hogy igazságtalan.

megismerhetik ezt a kedves székely népet ezernyi apró bolondságával és ezernyi nagy jóságával.

Délutáni négy óráig haladtunk megállás nélkül, mikor egy utszéli korcsmához értünk. Itt az öreg leszállt, kifogott enni adott a lovaknak, aztán bement a korcsnába.

Mig ő benn ült, én azalatt egy kisebb sétára indultam az erdőbe. Nem tudtam elég tele tudóval szini az üde, balzsamos fenyvesi levegőt.

Egy helyen szép földi epret találtam.

Elkezdtem hát a számocza szedést, miközben egész ösztönszerűleg hatoltam beljebb, beljebb az erdőben.

— Hej! de boldoság lenne itt lakni egy kis kunyhóban Ő vele!

Hogy kivel? kérdik esetleg kedves olvasóim ha ugyan akad ember, ki az eféle bolondságokat elolvassa.

— Hát »azzal« a szép kis debreczeni barna leánnyal. Vagy esetleg a Margitkával. Ez sem lenne bolondság!

No de hagyjuk ezeket a bolondságokat! (Nem úgyértem, kedves leány olvasóim hogy a leány lenne bolondság, hanem a gondolataim voltak bolondok.)

Már mélyen bent jártam az erdőben, mikor hallom a szekeresem kiáltását. Nem mondott szavakat, hanem ordított, mint egy kötözött marha, hogy csak úgy viszhangzott belé az erdő.

Mondtam aztán neki, hogy megyek már. A korcsmától mintegy félóránnyira megállott a szekér.

— Ez az utunk legmagasabb része. — szölt a székely. Csodálkoztam, szörnyen, hogy magától megszözlalt.

A vak adományait másoknak szivét hagyja feledkezni melegebbzés. kell végfogy

A csod leány később akkor él egy épp azért gitóbb; an hervadás.

Igen. Mikor szüle viaskodik meg, akkor ha a gonc szomorú é világot élün szinen aka mélyégeit dékes, pos felszin alatt hogy felho ségben ter

Csend A tor zenkettőt. A sar zódik meg sértetek ő

Áldo dolkodásra agyra nézv most ráér

Ép az most, ha magát Ne órája.

A mi

Tény ilyen kere oda kany nek le; a ki meg halad, am hető mód

Este kanyarod előttem sávval.

— E székely. Szárhegy.

— H csoda? — A — A

— A cségsben. Na e

Meg dolataim a vidék lem. Rá Sándor j beleesett hát gond

Én nem a jö Vaj leendő b szek elm tudom k nyugtalan Nen

A vak fátum behuuyt szemmel szórja adományait: egyikre mindent ráhalmoz, a másikon semmit sem juttat; egyiknek szívét hagyja üresen, másiknak külsejéről feledkezik meg. És ez osztály ellen nincs felelősség. Annak következményeit viselni kell végfogytig.

A csodával határos, ha egy-egy beteges béány később fejlődik szép, viruló nővé és akkor él egy rövid megkésztet tavaszt, mely épp azért talán még szebb, még boldogítóbb; ám annál gyorsabban követi a hervadás.

Igen. A nő végzete arcába van írva. Mikor születik, egy gonosz s egy jó tündér viaskodik bölcsője felett; ha jó tündér érinti meg, akkor szép lesz, mosolygó és boldog; ha a gonosz tündér érinti meg, rut lesz, szomorú és boldogtalan. Mert igazságtalan világot élünk, melynek a szeme csak a fel színen akad meg s nem vizsgálja a lélek mélységeit; nem bánja azt, ha csalfa, süppedékes, posványos ingovány van is a virágos felszín alatt: s buvárkodva nem merül alá, hogy felhozza azt a gyöngyöt, a mi a mélységben terem.

Ejféli után.

Csendes a város.

A toronyóra ép most kongatta a el a tizenkettőt.

A sarkon ácsorgó rendőr szerényen húzódik meg egy kapu mélyedésébe. Ez a kísértetek órája! Ilyenkor jó az elővigyázat.

Áldogálás közben ráért a rendőr a gondolkodásra. Nem szokta állandóan ezt az agyára nézve fáradságos munkát végezni. De most ráért, hát gondolkodott.

Ép az forgott agyában, hogy mit tenne most, ha valami kísérteties dolog adná elő magát. Nem lehetetlen, hiszen kísértetek órája.

A mint így gondolkodik, egyszerre tá-

Tényleg ez volt a legmagassabb út, melyen keresztül haladtunk. Eddig az ut ide, oda kanyargott: hol hegynek fel, hol völgynek le; de mindig emelkedést észlelhetett, a ki megfigyelte. Innen az út mindig lefele halad, ámbár itt is csak olyan alig észrevehető módon, mint eddig.

Este 7 óra is elmúlt már, mikor egy kanyarodónál egy nagy völgy tárult fel előttem délnyugati sarkában egy fényes sávval.

— Ez a Gyergyó kereksege, — szól a székely. — Ennek a tulsó oldalában van Szárhegy.

— Hát az a fényes sáv amott mi arsoda?

— Az a Maros.

— Hát erre is folyik a Maros?

— Ahajt ered az Erdélyi Érczhegységben.

Na evvel is többet tudok.

Megszűnt a beszélgetésünk. Ismét gondolataimba merültem. Már sötétedett és így a vidék szépségében nem gyönyörködhettem. Ráértem, hát gondolkodtam. (Bugi Sándor jutott eszembe, mikor a Nyil utcán beleesett a kutba. Ő mondta, hogy: Ráirtem hát gondolkodtam a városi tanácsról.)

Én ugyan nem a városi tanácsról, hanem a jövőmről gondolkodtam.

Vajjon Szárhegyen vannak e még az én leendő bajtársaim? Mit csinálók, ha a színészek elmentek, akkor még a szekeret sem tudom kifizetni. Ezek a gondolatok nagyon nyugtalanítottak.

Nem tudom már, hány falun mentünk

voli dörömbözés, emberi és más, gyanus hangok ütök meg fülét.

— No most! ezek biztosan kísértetek. Mit tegyek? Csak a közelben lenne egy kol légám! Mert magam csak mehetek oda, mert ha el találunk vinni a kísértetek, még az sem volna a ki jelentést tenne az esetről. A pedig jó volna, mert rőndnek muszáj lenni.

Ez alatt a láрма egyre erősebb lett. A rendőr homlokán kiütött a hideg verejték. Küzdött benne két ellentétes érzélem: a hivatás és a félelem. Az előbbi egyre növegett.

— Menj! nézd meg mi történik ott. Hát ha betörés vagy épen emberölés van ott. Menj! teljesítsd kötelességedet!

Ezt mondta a jó lelkiismerete. — Oda ne menj! — sugta belülről valami. — Lehet, hogy ott ölik egymást és a te fiatal életed is áldozatul esne, pedig erre szüksége van a hazának!

Ezt mondta a gyávaság. — Már most melyikre hallgassak? — szól magában a rendőr. — Igaza lehet mindkettőnek. Valamit csak kell tenni! De mit?! Már, már kalanoja után nyult hogy a láрма után menjen; mikor hirtelen egy öt leté támadt.

Kiveszi a szipját és elkeserepten sipolni kezd. Ugy gondolkodott, hogy vagy meghalja a legközelebbi poszton álló rendűr! vagy a lármázók ijednek el a sip hangjától.

A sipszóra aztán előkerült egy tömeg ember, kiket már az a láрма felvert álma ikből.

Már szép számu sokaság gyűlt egybe közöttük három katona, kik a rendőrnek szintén segítségére siettek volna: mikor előkerült még egy rendőr.

Elindult a csapata tetthely felkeresésére. Elő a két rendőr kivont karddal utána a három katona, aztán a nép a férfiak, asszonyok, gyermekek, mind kiányosan öltözve úgy a hogy az ágyból kibujtak csak egy egy férfi kapta fel hamarosan a felesége kendőjét, gal lérját és egy-egy nő buvott ijedtében és kiváncsian a férje kabátjába.

Szóval: valóban festői csoportozat. Hallkan, lábbujjhegyen lépkednek. A gázlámpa még rémesebb teszi az amugy is rémes arcokat. Mennék a hang után.

keresztül, nem volt türelmem számolni. Hanem minden faluban megkérdeztem, hogy vannak e ott színészek. — A legtöbb helyen azt felelték, hogy voltak. Így gondolkodtam:

— Ha mostanában itt jártak, akkor nem lehetnek nagyon messze.

De ez sem nyugtatott meg. Izgatottságom, türelmetlenségem már a tetőfokra hágott.

10 óra lehetett már, mikor megszólal a szekeres:

— Helyben vagyunk!

— Ez Szárhegy?

— Az.

— Akkor kérdezzük meg valakitől, vannak e itt színészek.

Meglátunk egy székelyt. Megszólítom.

— Vannak itt színészek?

— Vagynak!

Rövid volt a felelet, de nekem nagyon elég.

5 perc mulva már a színház előtt voltam. Illetőleg a község háza előtt, melynek tanácstermében volt felállítva Thália egyszerű oltára.

Bemutatkoztam a pénztárnoknőnek. — Egyenesen a színpadra vezetett. Épen az utolsó felvonás előtt érkeztem. Volt öröm. Majd széttéptek a kérdezősködésekkel.

Aztán lementem a nézőtérre, ott akartam bevárni az előadás végét.

(Folyt. köv.)

Egy kapu előtt egy fiatal ember áll és veri a kaput.

— Eresszen be már! Emberek jönnek, meg látnak itt ácsorogni.

— Nem bánom én! (Csak azért sem engedem be, míg ki nem fizeti a mult heti kapupénzt!)

— De várjon legalább reggelig, vagy míg bemegyek; oda benne van pénze. Ha bemegyek megkapja.

— Míg nem fizet nem jön be!

— Vén hárpia!

— Ne sértegessen mert...

— Mert? ... Fogja be a száját vén szipirtó.

— Én? Szipirtó?! Na várjon maga korhely, disznó.

— Nem hallgat el mindjárt!?

Már ismét orditozásba kezdenek, ha az alatt a csapat oda nem ér.

— Jézus Mária! — kiált ijedten a fiatal ember meglátva, milyen különösen és hiányosan vannak a csapatbeliek öltözve. — Jaj! Ur Isten ezek kísértetek.

— Mi történik? — itt kérdi az egyik erélyes hangon.

— Vagy ugy? — szól a fiatal ember észrevevén, hogy ezek itt mért jönnek. — Semmi, csak a házmesterné nem akar beereszteni, míg a mult heti kapupénzt ki nem fizetem.

Nagyot nevetett a csapat, csak a két rendőr boszankodott hogy, így megjárták.

— Hát nem ereszt be?

— Ne hát míg nem fizet!

Osszeraktak aztán neki közösen annyit a mennyit a házmesterné kért. Az összeg át vétel után, melyet a kapu alatt csuszattak, be, kinyitotta a házmesterné a kaput, a fiatal ember bement, a csapat szétoszlott, a rendőrök pedig mentek a kapumélyedésekbe az átelt fáradságot egy kis szunyókálással pótolni.

Riprip.

A misszionárius kalandja.

— jul. 17.

Érdekes kalandja volt egy svéd misszionáriusnak az abessziniai négussal. Amikor a misszionárius Abessziniába érkezett, ahol térítési misszióját meg akarta kezdeni, mindjárt a határon — állítólag — »jezsuita-üzelmek« miatt elfogták és a kormányzó elé vitték, aki tudni akarta, hogy honnan jött az idegen. A magasrangú hivatalnok hallott már valamit harangozni Németországról, Oroszországról, Itáliáról, Angliáról és Amerikáról, ám Svédországot — az már túlhaladta tudásának horizontját. Ezért hát fődözött alatt az udvarhoz küldte a térítőt, hogy ott adjon választ illetőségének helyéről. A fővárosban való kétnapi fogság után az udvar elé vezették, ahol Menelik négus, körülveve a méltóságoktól, maga fogadta a misszionáriust és sötét tekintettel kérdezte tőle:

— Idegen, mely országból jöttél?

— Skandináviából.

— Mi célból jöttél ide?

— Hogy az abessziniai zsidókat Krisztus hitére terítsem.

Ez az egyetlen ok, ami miatt misszionáriusok Abessziniába mehetnek. Ha másként formulázta volna a térítő a vallomást, könyörtelenül rövidebbé teszik egy fejjel, miután az igazhitűek között minden térítési kísérlet halállal büntetettik.

— Helyes! — mondotta Menelik. — S mely országokon jöttél keresztül, minekelőtte ideérteztél?

— Németországon, Egyiptomban és Szudánban.

— És Németországban egyetlen zsidó

sem találtál, akik megtéríthetél volna? — kérdé tovább a négus.

— A misszionáriusnak sajnálatára be kellett ismernie, hogy erre nem kapott utasítást.

Miután a király ugyanezt a választ nyerte arra a kérdésre is, hogy Egyiptomban és Szudánban sem akadt e zsidó vagy pogány: így szólott a barnaképi felség:

— Tehát elmentél az összes zsidók és pogányok mellett, csak hogy az abessziniai zsidókat megtérítsed?

Azután testőréhez fordult, aki kivont karddal állott mellette:

— Ezt az idegent a határra kell vinni, hogy előbb azoknak az országoknak amelyek keresztül jött, a zsidó és a pogány embereit térítse keresztény hitre. Így legyen!

Hogy a misszionárius abban a pillanatban nem látta meg mindjárt a dolog vidám oldalát az könnyen érthető.

N A P I H I R E K.

Saison.

Uborka szezon járja ismét. És nagy most a kánikula Minden leány fürdőre készül S készül a sok fürdő ruha.

Az anyák nagyba spekulálnak S nem kevésbé a lányaik Mivel a fürdő kosztüm révén Láthatóbbak majd bájaik.

S tengerparton vagy uszodában Hol feltűnést majd keltenek, Akad talán a horogra is, Egy völegény, az az balek.

Losonczy Sándor.

— **Ottó főherceg Debreczenben** A Vilmos huszárezred parancsnoksága hivatalos értesítést kapott arról, hogy Ottó főherceg csász. és kir. altábornagy szeptember hó folyamán, kevéssel a nagygyakorlatok lezajlása után Debreczenbe jön. Az ezred tisztikara a főherceg méltó fogadtatására s debreczeni tartózkodásának idejére nagyobb szabású intézkedéseket tesz. Mivel Ottó főherceg a tisztii lovaregyesület védnök elnöke, határozatba ment az is, hogy a főherceg debreczeni látogatását ünneplő ezred nagy lövészenyt is rendezzen. — Erre n é z v e már most megtették a szükséges intézkedéseket. A lovaregyesületet megkelelték, hogy a tervezett versenyre engedje át pályáját; Debreczen városát pedig azért, hogy a nagyversenyre egy tiszteletdíjat szavazzon meg. A város nem zárkozhatik el a kérelem teljesítésétől és szívesen járul már eddig is jelentős összegre emelkedett versenydíjakhoz.

— **A gör. kath. egyház kérelme.** A debreczeni gör. kath. egyház nevében Papp János telkész kérelmet intézett a városhoz, hogy a Szappanos-utczai templom telek kerítését, amely meglehetősen rozsoant állapotban van, újjal cseréltesse fel. A véleményezésre felhívott jog és pénzügyi bizottság azonban azzal az indoklással, hogy adott már a város a görög kath. egyháznak templomhelyet fa és pénzsegélyt, nem javasolja az újabb kérelem teljesítését.

— **Hirdetmény.** Debreczen sz. kir. város központi választmányának a felszólamlások

vonatkozó határozatai f. évi július 20 től 30 áig a városháza könyvtár és olvasó termében (1. sz. emelet 3. sz.) közszemlére kitétetnek, — azok, kiknek felszólamlása felett határozat hozatott, annak közszemlére történt kitételét követő 10 nap alatt, azok pedig, kiknek az 1899 ávi XV. t. cz. 148 § ában elősorolt határozatok kézbesítettek: a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a kir. curiához intézett felelővételüket a közp. választmány elnöke S i m o n f f y I m r e kir. tanácsos polgármester urhoz benyújthatják. — A közp. választmány.

— **Kórházi szimulánsok.** Még ha télen a nagy hidegek elől menekülnek be a kórházba a dologtalan emberek betegségeket szimulálva, annak van értelme, de hogy ilyenkor, nyáron, mikor alkalom kínálkozik a megélhetésre, miként vágyhatnak a zárt helyiségbe, ez már igazán érthetetlen. A hatóság figyelmét ujabbán ismét két szimulánsra hívta fel a belügyminiszter: Barabás Gyula és Blázovics József azok a csavargók, kik a szenvedő emberiség azilumában akarják munkanélkül tölteni a napokat.

— **Dankó Pista hangversenye.** D a n k ó Pista, a nagyhirű dalkirály tegnap este tartotta a második hangversenyét, mely a Dankó Pista iránti érdeklődést, csodálatot és rajongást nagyban fokozta. Intelligens közönséggel telt meg az »Angol királynő« udvarkertje. Nagy érdeklődéssel várták a hangverseny kezdetét, mely 8 1/4 órakor vette kezdetét, Először az egész társulat jelent meg a pódiumon magyar rubába öltözve és pajzán jókedvvel énekelték Dankónak egyik vig dalát. Török Béla Durbints sógor dalaival oly derült séget és tetszést aratott, hogy meg kellett ismételnie. Gyönyörű volt Papp Ferencz bari-tonista »Egy baka levele« és »Hallgasson el a hegedűm« című dalokban. Valóban művészi-sien énekel. De a társulat többi tagjai is megérdemelték a tapsokat, melyben bőven részesítette őket a közönség. Ma este utolsó előadást tart a kifűnő társulat, mely hírszerint augusztusban ismét visszatér párnápra hozzánk.

— **Vörös sapka.** A »Vörös sapka« műkedvelő előadás próbái már nagyban folynak. Tegnap már az énekszámokat is próbálták a »Margit« fürdő termében. Az előadást 21-én azaz vasárnap fogják megtartani. — A szereplők nagy buzgalmat fejtenek ki a próbákban és a sikert kilátásba helyezik.

— **A csolnakizó egylet külső renovációja** immár küszöbön van. Addig is azonban még az új építkezések megkezdődésének; az elnökség ezután minden szerdán és szombaton délután 5 órától kezdve az intelligens közönségnek társas szandalinozást, csolnakázást és regattázást egyéb változatos műsorral rendez. Jól berendezett »laczikonyha« jégbe hűtött sör és bor halpaprikás lesz kapható. Minden szerdán és szombaton délután egy kitűnő zenekar fog működni. Csak 20 filléres csolnak jegy fog minden fajta járműre személyenként adatni. A családhoz tartozó 12 éven alóli gyermekek a család fővel ingyen csolnakázhatnak a fentnevezett két nap délutánján. Szóval az elnökség mindent elkövet hogy a régebb időben ezen a napokon sikerült kedélyes mulatságokat vissza varázsolja. Külömben azt is előre meg-sughatjuk hogy szombaton július hó 20-án

az »Apolló Harmónia« dal társaság először fog a kikötőben és este a tavon szebbnél-szebb quartetteket elénekelni művészi színvonalon. A dal társaság szombati működését e lapok hasábjain jelezni fogjuk. Belépti díj nem lesz.

— **Az új bankjegyek.** Az Osztrák Magyar Bank kormányzósága hirdetett pályatervet közlő tudvalóvóleg Hegedűs László festőművésznünk nyerte el az első díjat. Az ő rajzát az új százkoronás bankjegyeken fogják alkalmazni, melyek legkorábban 1902. január elsejére készülnek el, míg a többi bankjegyek később jönnek forgalomba. Hegedűs a napokban Bécsben járt, hogy az új bankjegyet nyomás alá rendezze. Az eredeti terven némely módosítást is tett. A bankjegy magyar felén karakterisztikus magyar női alak ül, antik padon; fölötte a teljes magyar címer glóriában ragyog s ezt díszes buza és gyümölcs koszoru fogja körül. A női alak könyvet tart kezében, térdére kis gyermek h a j o l, mintegy szimbolizálva a házi tűzhelyet és nevelést. Jobbról erőteljes férfialak, kezét a száján nyugtatja, mellette mezőgazdasági szerszámok, méhkaptár, a szorgalom és munka jelképei, ezek fölött pedig hegedű és kottalap függ. Mindezt egyszerű ornamentális dísz fogja körül. Az alakok most sokkal kisebbek s így a szövegnek jóval több hely jutott. Az osztrák oldalon ugyancsak női alak ül, háttérben díszes szőnyegen az osztrák címer, gyümölcskoszorúval övezve. A női alak szőke gyermeket karol át, a ki papírlapra jegyez. Mellette a földgömb. Jobbról bőrkötényes kovács, a ki kezét az üllőre h e l y e z e t t kalapácson nyugtatja. Az üllő mellett az ipart jelképező eszközök: háromszög, körző hevernek, fölöttük papírtekerés, tinta és toll függ. A felírás ugyanaz marad, mint a huszkoronásokon; az egyik oldal teljesen magyar, míg az osztrák oldalon kilenczféle nyelv szerepel. Az új bankjegy színe valószínűleg zöld lesz. Alakját valamivel kisebbre szabják, mint a mostani százasoké.

— **Kik adhatnak ezentúl színjátszasi engedélyt.** Eddig a vidéki városokban és községekben, a hol színiügyi bizottságoknak meg csak híré sem ismerik, a rendőrfőkapitányok és a főszolgabírák saját szeszélyeik útján adták vagy tagadták meg a játszasi engedélyt. Ezen túl ennek is vége lesz, végét szakította a belügyminiszter ki egy elvi jelentőségű határozatában az 1848 XXXI. t. cz. 3 paragrafusban említett »helybeli hatóság« ot úgy értelmezi, hogy ez alatt más mint az önkormányzati hatóság nem érthető a színi előadási engedélyek megadására tenát ott helyi színiügyi bizottság nincs, ez önkormányzat jogát gyakorló képviselő testület illetőleg a község nevében eljáró községi előjáróság van hivatva. A belügyminiszter e rendelete egy régi, kellemetlen országos gyakorlatot fog megszüntetni, mert eddig az ország igen sok helyén a rendőrfőkapitányok, illetve a főszolgabírák adták ki a játszasi engedélyt.

— **Visszakivánczolt: az életbe.** Sztrójké Ferencz 24 esztendő muzsikusként tegnap többet ivott a kelleténél, s mert társai csufolást kezdtek, hazaszaladt lakására és beleugrott a nyitott kutba, de a hogy a hideg víz megérintette, egyszeribe kijózanodott és elke-

zett segélyért zsikust mire k lenyelt a bor történt.

— **Könyv** zas amerikai könyvet irt s o rék szolgája el sabb ha mind dekkel mint s lendő urnak m miatt. Szolgáló dája asztaláná neje nem egye kezással a kő azt felelte, ho magáénak; tő nyit akar a há

— **Örvény** leány ül az ü vére letérített hamosan hal felé. Tisztelessé Magit és szép dapesten egy egy bankhivat később szakit elkeseredéséb mesvárotta kas reczenbe kerü hogy szállása Tette kiderült nében várja i

— **Feljele** Kremer volt c ban család m rendőrséghez esárlási ügylet vissza feleikn budapesti és mecsapott fele lésről, mikor áket. Az ujab átette a kir.

— **A ká** reskedő, aki is foglalkozik, dőrségnél öt kedő ellen. T lővő Bárány tért, ahol tár kezdtek. Az óra alatt tiltó hetvenhat ko től megfosztó akarja elvesz

— **Lopis** Széchenyi ut vargó asszo udvarban és ki az udvar ment. Itt ser nagy lópokró vitotta és a csavarta. A keresztül az doigát. Az tünt az assz dett, amely az asszony róc egyik larmázni, mi udvarra. Az nyája alól valaki rend teltl vettek

dett segélyért kiáltani. Az elkéseredett muzsikust mire kimentették, egy kevés vizet is lenyelt a bor után. Baja különben nem igen történt.

— **Könyv a cselédekről.** Topekában Kanzas amerikai államban Sheldon tiszteletes könyvet írt a cselédekről. Azt írja az Isten dörög szolgálja ebben a könyvben, hogy legokosabb ha minden gazda úgy bánik a cselédekkel mint saját családtagjaival. A tiszteletű urnak most meggyült a baja a tanácsa miatt. Szolgálója elolvasta a könyvet s gazdája asztalánál akart ebédelni de a lelkész meje nem egyezett bele. A leány erre, hivatkozással a könyvre, fölmondott. Az asszony azt felelte, hogy a férje nézeteit nem vallja magáénak; tőle a férje írhat könyvet a menyit akár a háztartást ő vezeti.

— **Örvény felé.** Egy szerencsétlen szép leány ül az ügyészség börtönében, kit rossz vére letéritett a tisztesség útjáról s most rohamosan halad lejjebb az elnyelő örvény felé. Tisztességes család leánya volt Kövesi Magit és szép kiképzésben részesült. Budapesten egy családnál nevelősködött, hol egy bankhivatalnokkal ismerkedett meg, aki később szakított vele. A leány e miatt való elkéseredésében elhagyta Budapestet s Temesvároba kaszírónak állt be, honnan Debreczenbe került. Itt aztán arra vetemedett, hogy szállásadónójától elloptott egy órát. Tette kiderült s most az ügyészség börtönében várja ítéletét.

— **Feljelentett gépkereskedők.** Schertz és Kremer volt debreczenikereskedők ellen újabb panasz miatt öt feljelentés érkezett a rendőrséghez. Schertz és Kramer a gépvásárlási ügyletek felbontásakor nem adták vissza feleiknek a váltókat, hanem azokat a budapesti és bécsi czégeknek beváltották. A megcsapott felek csak akkor értesültek a csalásról, mikor a váltók lejáratáról értesítették őket. Az újabb feljelentés iratait a rendőrség látta a kir. ügyészséghez.

— **A kártya.** Egy debreczeni sertéskereskedő, aki mellesleg fűszerkereskedéssel is foglalkozik, emelt tegnap panaszt a rendőrségnél öt szintén debreczeni sertéskereskedő ellen. Tegnap ugyanis a sertésvásárrban lévő Bárány csapszékbe hatod magával beült, ahol társai hosszas nógatására kártyázni kezdtek. Az öt sertéskereskedő egy rövid óra alatt tiltott hazard játékban nyolczszáz hetvenhat koronát nyertek el tőle. A pénztől megfosztott kereskedő a rendőrség útján akarja elvesztett pénzét visszaszerezni.

— **Lopás fényes nappal.** Ma délelőtt a Széchenyi utca 47. számú házba egy csavargó asszony ment be. Sokan laknak az udvarban és senki sem ügyelt az asszonyra, ki az udvar hátsó részében levő istállóba ment. Itt senki sem volt. Az asszony egy nagy lópokrócot látott meg. Magához kapította és a szoknyája alatt a dereka közé csavarta. Aztán nyugodtan lépdelt kifele keresztül az udvaron, mint a ki jól végezte dolgát. Az udvaron egy cselédleánynak feltűnt az asszony kövérsége. Gyanakodni kezdett, amely gyanuját megerősítette az, hogy az asszony szoknyája alól kilátszott a pokróc egyik csücske. Egyenesen elkezdett tármázni, mire a házbeliék is kicsődültek az udvarra. Az asszonyt leteperték és a szoknyája alól előránzigtálták a pokrócot. Míg valaki rendőrért járt, addig maguk is elégtételt vettek az asszonyon. Helyben hagyták

alaposan. A rendőr véget vetett a népitéletnek és bekísérte az asszonyt, a hol aligha takaródzhatik a lopott pokrócczal.

— **A kályhafűtés a vonatokon.** A kereskedelmi miniszter az államvasutak vonalain a vonatoknál a kályhafűtést lehetőleg szűk határok közé kívánja szorítani és azért utasította az államvasutak igazgatóságát annak a tanulmányozására, mennyiben lenne a kályhafűtéssel közlekedő vonatok száma fokozatosan már ez idő szerint leszállítható?

— **Megsemmisített esküdtszéki ítélet.** Soltész Kálmán nyiregyházi mészáros, az idén január hónap utolsó napján kiküldte Tóth József legényét az udvarra, hogy ott fát vágjon az inással. Tóth ki is ment, a fágás helyett azonban a füstölőben kést köszörült. E miatt gazdája arczul ütötte. Az önértetes legény erre a kezében volt hosszú kést beledöfte gazdájának a mellébe. A hatalmas szurás átjárta a szívet és a tüdőt s rögtön halált okozott. A nyiregyházi esküdtbíróóság előtt jogos önvédelemmel mentegette magát a vádlott, a kit erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértésért öt évi börtönre ítélték. A kuria Nagy Sándor bíró előadásában tárgyalta ma a védő semmiség panaszát és Hammersberg Jenő koronaügyész indítványára, figyelemmel arra, hogy a bíróság nem tette fel a védőnek a jogos önvédelem s a beszámíthatóság tekintetében feltett kérdéseit, megsemmisítette az ítéletet s egyben új esküdtszéki tárgyalás megartására utasította a nyiregyházi törvény székét.

— **Tolvaj tanonc.** Bódogh Gyula Árpád téri mézeskalácsos régebb idő óta tapasztalta hogy a mézeskalács raktárból valaki naponként dézmálja az édes nyalánkságokat. Tegnap aztán elcsipte a tolvajt, tanulója Kovács Sándor volt, aki az elloptott kalácsokat Holló Ágnesnek adta el. A tolvaj tanuló a rendőrség vette pártfogásba.

x **Pöstyén** európai hírű kénis iszap fürdőit a t. közönség különös figyelmébe ajánljuk. Szpecialitása: lokális iszap fürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb kóros esetekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Pöstyén fürdő javallva van: csusz kőszvény iszhias, csonttörések stb. esetéinél, mely bántalmaknál csodálatos eredményeket értek el. Rendelkezik új és legelőkeltebb fürdőberendezésekkel, van színház, zenekar villamos világítás penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3 $\frac{1}{2}$ óra alatt. Prospektus és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóságai.

A délafrikai háború.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 17.

Korántsem kedvezők az angolokra a legújabb érkezett délafrikai hírek. Egyik távirat elmondja, hogy Kitchener lord azt jelentette Londonba, hogy a gyalogezredek nagyrészt most már vissza lehet vonni. Ez az angolok ügyének kedvező fordulatát jelentené, ha nyomtan utána nem kéréne Kitchener, hogy sok lovas katonát küldjenek neki. Tehát a gyalogezredek nem azért küldi vissza, mintha a burok ellenállása csökkent volna, hanem minden valószínűség sze-

rint azért, mert a harctéren hasznavehető leneknek bizonyultak és a lovas katonákban inkább reménykedik az angol haderő főparancsnoka.

Hogy az angol kormány ezt a kívánságot teljesíteni képes lesz-e, az nagyon kétséges. Hiszen emlékezünk még arra, hogy nemrég küldött lovas katonákra azt adta hírül Kitchener a londoni kormánynak, hogy nem használhatja őket, mert sem lovagolni, sem fegyvert fogni nem tudnak. Egyszóval: csúf lovaskatonák voltak. Annyi bizonyos, hogy az angol kormány, ha a föld alól is, teremt katonákat és teremt lovakat, de amíg a kellő számban összetoborozza őket, addig ki tudja, nem szorítják-e ki az angolokat egészen Transzválból és Óranje szabadállamból. Hiszen már most is hirdeti Kitchener, hogy a vasutvonalakat megszálló angol csapatokat visszavonja és Pretória és Johannesburg körül összpontosítja őket. Ez a körülmény is azt jelenti, hogy Kitchenernek kevés a katonája és lassan-lassan tarthatatlan lesz a helyzete Dél-Afrikában.

Az angol katonák demoralizációját nagyban előmozdítja a búroknak rendkívüli ügyes és ravasz taktikája. Ők nem vetik ugyanis fogságba az elfogott angol katonákat, hanem rendszeresen szabadon eresztik őket, minden bántódnás nélkül. Ennek aztán az az eredménye, melyt a búrok sarokba szorítják az angol csapatokat, a katonák eldobják a fegyvert és megadják magukat, mert tudják, hogy a búrok amúgy is szabadon eresztik őket. Kitchener ezzel szemben tehetetlen. Hiába erőlködik, katonáiba nem tud lelkét verni, nem tudja őket rávenni, hogy elkésredett harcot folytassanak.

Vészessé teszi az angolok helyzetét a délafrikai harctéren az a körülmény is, hogy a fokföldön, — amint erről több ízben megemlékeztünk, — egyre terjed a barbarát hollandusok felkelése. Elannyira, hogy búr részről ma ismét annyi harcos áll halálra készen a csatatéren, mint az előtt, a harc kitörésének a kezdetén. Az angolokat komolyan aggasztja ez a dolog. Erre vall az a kiáltvány is, amelyet Kitchener intézett a fokföldi hollandusokhoz és amelyben felszólítja őket, hogy engedelmessé alattvalói maradjanak a «dicső» Angliának. Hogy lesz e fogantatja ennek a papiros-szózatnak, az legalább is kétséges.

Zemplénmegye új főispánja.

(Saját tudósítónktól.)

S.-A.-Ujhely, júl. 17.

Tegnap igtatták be hivatalába az új zempléni főispánt, gróf Hadik Bélát. A megye székhelye, Sátoralja Ujhely városa ünnepi díszet öltött. A házakat föllobogózták. Tegnap délután és este érkeztek a szomszéd törvényhatóságok, Abauj-Torna, Borsod, Szabolcs, Ung vármegyék és Kassa kir. város, Sárospatak és Mád nagyközségek küldöttségei, melyeket a vasuti állomáson ünnepélyesen fogadtak. Előző este ösmérkedési este volt a Bock szálló nyári étkezőjében, amelyen számos felkőszöntő hangzótt el. Tegnap délelőtt 9 órakor gyülekezett a festői egyenruhájú megyei bandérium a szomszéd

gyeház udvarán, majd a fogadó küldöttségek a megyeház előtt sorakoztak fogataikkal. A bandérium és a fogatok beláthatlan sora fél 10 órakor vonult ki ezrekre menő néptömeg kíséretében a pályaudvarra, ahová fél 11 órakor érkezett meg viharos éljenzés közepette gróf Hadik Béla főispán és kíséretének külön vonata. Itt az éljenzés lecsillapultával az új főispánt a fogadó bizottság élén Zemplén vármegye törvényhatósága nevében, gróf Andrassy Sándor üdvözölte meleg szavakkal. Gróf Hadik Béla főispán köszönetet mondott a szives fogadtatásért.

Ezután a közönség folytonos éljenzése közben vonult be a hosszú kocsisor és díszbandérium élén a megyeházhoz, ahol a lépcső alján a megye alispánja üdvözölte és bevezette az új főispánt lakosztályába. Fél tizenkét órakor kezdődött a vármegye székházának dísztermében a beigtató rendkívüli közgyűlés. A nagy terem minden zuga szorongásig megtelt. Ott voltak a városi és megyei hivatalos világ, a felekezetek, egyletek, társulatok képviselőivel. Az alispán rövid beszéddel megnyitván a közgyűlést, küldöttséget nevez ki, mely a főispánt meghívta a közgyűlésbe. Gróf Hadik Bélát, amiut a teremben megjelent, a jelenvoltak perczekig éljenezték; ő maga pedig átadta kinevezési okmányát és a hivatalos eskümintát Dókus Gyula főjegyzőnek. Az éljenzés lecsillapultával a megye főjegyzője felolvasta a főispán kinevezési okmányát, mire az új főispán letevéen az esküt megtartotta a székház előszobájában, melyet sűrűn szakított felbe az éljenzés, mely perczekig tartott, midőn beszédét befejezte. Dókus Gyula főjegyző üdvözölte ezután a főispánt a törvényhatóság nevében. Déli 12 órakor a küldöttségek járultak tisztelegni a főispán elé.

Gróf Hadik Béla főispán szeretetreméltósággal fogadta a nála tisztelegő küldöttségeket, kikkel szemben hangsúlyozta a felekezetek közti békét és egyetértést, amelynek mindig híve volt és lesz is. Az egész megye közönsége meg van győződve arról, hogy gróf Hadik Béla főispánja kezdete Zemplén vármegye fölvirágzásának és vele új korszak veszi kezdetét a megye közéletében is. Déli 3 órakor gróf Hadik Béla főispán a vármegyei nagytermében ebédet ad, a melyre mintegy 400 meghívót küldött szét.

A tiz fürdőparancsolat.

Akármit is jósol Falb Rudolf mégis csak tartunk a kánikulától a mikor majd harmincz foknyi hőséget találunk árnyékban. Persze azok a boldog emberek, a kiknek zsebét a végzet megtöltötte szépen kéklő bankókkal, becsomagolnak és vasutra ülnek, hogy valami kedves fürdőhelyre akár a kárpáti fnyvesek közé, akár a Balaton partjára, meneküljenek a hőség elől. Amde sokkal nagyobb számban vagyunk mi, a kiknek meg kell elégednünk azzal, hogy az izzó nap tikkasztó hatását a város valamelyik uszodájában praktizáljuk. Főltűnő, hogy ugy azok, a kik a Duna hűs hullámaiban keresenek enyhülést sejtelemmel se bírnak a legelemiből fürdőzési szabályokról. Ime tehát a tiz fürdőparancsolat, a melyeket mindenkinek éber figyelmébe ajánlunk.

I.

Ne fürdödjél, ha izgatott a kedélyállapotod.

II.

Ne használd hideg fürdőt, ha hirtelen rosszul érzed magadat.

Vannak aztán fiatal urak akik az éjszaktól elvitatják az alvási idő jellegét tisztán a mulatság idejének tekintvén ezek korán reggel hideg fürdőben keresik főfájásuk gyógyulását. Nagyon kellemes lehet ennek a pillanatnyi hatása de roppant káros következményeket vonhat maga után. Ezeknek szól a harmadik fürdőparancsolat.

III.

Ne fürdödjél átdorbézolt éjszaka után ha tested erejét kimerítetted, előbb pihenj vagy egy órát!

IV.

Ne fürdödjél, ha sokat ettél vagy ittál.

V.

A fürdőhöz nyugodt tempóban menj és ne siess!

VI.

A fürdőházban mindenekelőtt tudakold meg, hogy milyen mély a víz és hogy hány foka van!

Vannak, akik az uszodában gyorsan levetkőznek és a korlátra támaszkodva óráhosszat nézik a fürdőzőket, mielőtt elszánnák magukat, hogy ők is beleugorjanak. Ezeknek szól a hetedik fürdőparancsolat.

VII.

Vetkeződjél le lassan, de aztán menj rögtön a vízbe.

Az orvosok véleménye szerint nem kel először is mellünket és hónaljunkat meg nedvesíteni, mielőtt a vízbe merülnénk! Sokkal okosabb a következő tanácsnak engedelmeskedni.

VIII.

Ugorjál be rögtön a vízbe fejjel előre, vagy pedig, ha ezt nem tudod, merülj legalább rögtön a vízbe.

IX.

Ne maradj sokáig a vízben, legkevésbé akkor, ha nem erős és edzett a természeted.

X.

A fürdő után jól törülközzél meg, dörzsöld testedet, hogy a vérkeringést előmozdítsd, öltözködjél gyorsan és tégy valami mértékletes mozgást.

Ime, a tiz fürdőparancsolat és annak, aki ezeknek engedelmeskedik, a fürdő nem csupán szórakozást, hanem testi és lelki üdülést fog nyújtani.

CSARNOK.

Az uzorás leánya.

— Regény két kötetben, —

Írta: **Vitkay Zoltán.**

— Első kötet. — 31.

XV.

A kuplé.

— Mit nem ért?
 — Hogyan lehet egy kupléért enynyi pénzt kidobni.
 — Módomban áll' uram s aztán a mint említém önnek, meleg pártolója vagyok a művészetnek. Tehát eltagadja?
 — Bah, van eszem vissza nem utasítani, de hát hol kereshetem én fel uraságodat?
 — Mire nézve?
 — Ha eldaloltam a kuplét, akkor — igérete szerint — száz forint jutalmat kapok.

— Ugy van!
 — Hat aztán, hol veszem én azt átöntől?

— Itt, uram? . . . játék után találkozni fogunk.

— Helyes! . . . Nem kételkedem ígéretet megtartásában. Kérem hát az iratot.

Karacs báró átnyujtotta s bizalmas beszélgetés után elhagyta a vendéglőt.

A mint a Célia által lakott palotába ért, kitörő örömmel rontott be a szobába.

A szép özvegy csodálkozó arcczal fogadta.

— Sikerült! sikerült! — ujongott a gonosz ember. Készülj el, mert estve a színházba megyünk.

— Jól van, testvérem! Parancsod szent előttem.

— Érdekeset fogsz ott hallani. Készíttetem egy kuplét, melyet eldaloltatok.

Az est eljött. A főváros utcái nappali fényben áradtak.

Koracs báró és Célia kocsiba ültek s a színházhoz hajtottak.

Nagy tömeg volt már akkor tten. Szintestrom alá vették a pénztárt.

Koracs és Célia csak nehezen juthattak be.

Az előadás már kezdetét vette, midőn helyeiket egyik páholyban elfoglalták.

Koracs bárót nem igen érdekelte a darab. Figyelmesen tekintgetett szét.

— Derék lesz, ha felsültem! — mondta. Sehoh sem látta Hedry grófékat.

Végre hosszas keresés után felfedezték őket egyik mellékpáholyban.

Amanda mélyen el volt fátyolozva s látszóval merőn tekintett a színpadra.

Koracs báró elégtlenül intett Céliának s ezután nagy figyelemmel kísérte a darabot.

Mulatságos cserette volt az, teíve szövevényes jelenetekkel. Jóízűen mutatott rajta a jelenvolt közönség.

Végre megjelent a színész, kinek Koracs átadta a kuplét.

Pompásan játszott s magával ragadta a közönséget.

Mikor a lelkesültség legnagyobb mértékre hágott, dörgő hangon kezdett a kupléba.

»Nagy hire van a bankárnak. Leányához grófok járnak.

Uzsoráslány grófné leszen Pénzért címet, rangot veszen!

Ugy ám! . . . Hehehe! Spongyát rá! . . . le vele!

Frenetikus kaozaj tört ki s rengett a színpad a felhangzó tapsoktól. A színész állásba tette magát s uagy mimikával folytatta:

»Grófi vagyon fogy emberül. Adósságra adósság gyül.

Segíteni kell a bajon! . . . A bankárnak lánya vagyon!!!

Ugy ám! . . . Hehehe! Grófné lesz a neve!

A lelkesültség még magasabb fokra hágott. Tapsok özöne hangzott fel s koszorúdobtak a jeles színésznek.

A nagy lelkesültséget egy élesen felhangzó sikoltás szakította félbe.

Minden szem azon irány felé fordult, honnan a sikoltás felhangzott.

Amanda ájultan hullott le páholyában. Szíven találta a csufondáros kuplét.

Hedry gróf sápadtan, arcából kikelve vitette kocsijába ájult nejét s hazahajtatott.

A jelenet óriási feltűnést keltett. Szánalommal tekintett mindenki a baltohoz inkább, mint élőhöz hasonló szép asszonyra, kit eszméletlenül szállítottak el a színházból.

(Folyt. köv.)

MA
 mely vegyít
 talmoz,

Ára: kis t
 kölygpor 60
 (Zahny
 Postán utá
FÖLDES
 Kapható
 ábo
 Főraktár
 Rotscma

Ta
 A leg
 zett pezz
 ürdök. K
 minden ig
 villamvilág
 naponta k
 női szerve
 továbbá a
 ellen kivál

Évad m
 Az évad k
 15 től szep
 Felvilágos
 tust küld
 orvos dr.
 Károly fo
 esetén iv
 városokb
 fürdőgaz
 Édeskuty
 intézendő
 Vasuti áll
 fői vonal
 fekvő f
 bér és tá
 egy négy
 társaskoc
 ók a va

L
 fürdő 7
 ban, a
 pesmeg
 felől a
 Ol
 ralóka
Fürdő-é
 Bő
 gál a f

A női szépség
elérésére, tökéletesítésére
és fenntartására legkitünőbb
és legbiztosabb a

FÖLDES-féle

B.

MARGIT-KRÉM

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsirmentes

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arckemőcs pár nap alatt eltávolít szep lőt, májfoltot, pattanást bőr atkát (Mittesser) és minden más bőrbajt Kísímitja a ráncokat, redőket himlőhelyeket és az arczot fehérré, simává és üdévé változtatja.
Legkitünőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hajgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr., Margit arczvíz 50 kr.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő;

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Arad.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogueriában és illatszerek kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: Szilcz Ferencz, Rotschnek V. E., Tamásy Karolyné, Mihályovits I., Füleki Pál, Tóth Béia, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerertáraiban.

Tarcsa gyógyfürdő

Vasvármegyében.

A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz, valamint vaslápfürdők. Kellemes, hűvös éghajl; a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások; villamvilágítás, két jó vendéglő, gyógyszerertár, naponta kétszer zene; szép kirándulások. A női szervek bántalmái, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 26-tól szeptember 20-ig.

Az évad kezdetétől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb arak. Felvilágosítással szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. Állandó fürdő orvos dr. Rhorer Aladár t. m. főorvos. Tarcsai Károly forrás különösen mint óvszer járvány esetén ivóvízül ajánlható. Megrendelések olyan városokból, hol külön raktár nem létezik, a fürdőigazgatósághoz Tarcsára és Budapesten Édeskút L. cs. és cs. kir. udvari szállítóhoz intézendők. Posta és távirdaállomás helyben. Vasuti állomás Felső Eőr, a Szombathely Piaci fői vonalon, honnan a 30 percnyire (5.6 klm.) fekvő fürdőbe a közlekedést kényelmes bér és társaskocsik (omnibusok) tartják fenn; egy négyülékes bérkocsi ára 4 korona 50 fill. társaskocsin egy hely 80 fillér. Jegyek válthatók a vasuti kalauznál Szombathely és Felső Eőr között.

LUCSIVNA

fürdő 770 m. tengerszín fölötti magasságban, a Központi Kárpátok tövében (Szepes megye) szép regényes völgyben észak felől a Kárpátok által védve.

Olcsó és kényelmesen berendezett nyaralókkal és vasuti megállóhelyyel.

Fürdő-évad megnyitása május hó 20-ika.

Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál a fürdőtulajdonosa

Szokmáry Donáth.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este	
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután	
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.48	délelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután	
Szatmár-Németi.	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	délelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	délelőtt	
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	"	6.18	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indulás	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel	
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat	3.45	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	délelőtt	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.39	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	délelőtt	
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délután	
H.-Nánásig	3.30 délután	"	1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	délelőtt	

Könyv- és könyomdai
munkák
a legjutányosabb áron
felvállaltatnak.

Sz.-Fehérvár 1879-ben
ezüstéremre

Kitüntette: London
1871-ben díszoklevél.

Szegeden 1876-ban
érdeméremmel.

KUTASI IMRE

kő- és könyvnyomdája

Debreczen, Piacz-utca, Gáll Ferencz ház 79. sz.

Ajánlja magát mindenféle

könyv- és könyomdai munkák

gyors és pontos elkészítésére. Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott
iveket, ét-, bor- és árlapokat, díszműveket, arany, ezüst és színnyomatban; díszes egybekelési
és látogató jegyeket. Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül,
a legjutányosabb árban eszközöltetnek. — A papir gyári árban számítatik.

Hirdetéseket

a kiadásomban naponként
megjelenő „DEBRECZENI
HIRLAP”-ban legolcsóbban
számítva közzé teszek.
Kutasi Imre,
könyv- és könyomdatulajdonos.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imrénél.

XI. évfoly

DE

ELŐZŐ

Éves ár	12
6 hónap	6
3 hónap	3
1 hónap	1

Az erkölcs

Napok óta o
ják a magyar kö
csak a művelt e
nem közérkölesei
érzetét is lökelti

Egyre-másra
„bizalmas”, „ittk
amelyeknek nem
iródnok a közér
s nem lett volna
jutnók az izlés s

Bevalljuk ös
hát közéletünk ha
szinte belefáradt
Azt már alig me
sünet sértené. El
a közéletünk teré
jelenségekhez. S
sem ütköznek me
izlést sértő kínos j
romlásához képest
csak kiheveri e r
balzsam-irt az er

Közérkölesei
sát és romlását,
mények is élénk
hazai viszonyok,
okok idézik elő.

Mindenütt ar

Ta

Debrec

Debreczenben' busan
Kiterítve fekszik ott
Erdő mező fájdalom
Mert hisz olyan ár

Tizenhat szép tavas
Virágit most koszor
Mennyasszonyi koszo
Völegényül halál ve

Annyi sokan keserg
Kit sírjába hű szere
Mert azé, kit szeret
Bánatában érző sziv

... Koporsóján ten
Könnyes szemmel k
... Mért nem inkább
Ez felettem könnye

Ripac

(Képek a vár

Közli: K

Fo

Előadás után
nyan voltak férfiak
bály, sugó; mind, m
közösködésekre felel
az igazgató vetett
ny szólt: